

nævnte, vil det jo ikke have væsentlig Betydning. Men der er mange Tilfælde, hvor det har haft en meget indgribende Betydning til Skade for Handelen. Imidlertid er man gaaet med dertil i Kommissionen; jeg havde da som nu min store Betænkelighed ved at gaa med hertil, og jeg kan ikke se andet, end at denne Bestemmelse er noget ubillig. Derimod er Bestemmelsen i Post 4 i samme Paragraf langt farligere, navnlig med Hensyn til Materialier. Der er egentlig noget ubilligt i, at Haandværkere og Fabrikanter foruden at have Lov til at afsætte Maskiner og Redskaber til deres Standsfæller lige saa vel skulle have Lov til at afsætte Materialier til disse; det vil f. Eks. sige, at Smede eller Jærnstøbere kunne drive Kul og Jærnforretning, og at Snedkere og Tømrere kunne drive en fuldstændig Trælastforretning med deres Standsfæller; og de Personer, der nu til Dags, hvor alting er kommet i Entreprise, ere Forbrugere af Trælast, ere i det væsentlige Tømrere eller Snedkere. Skræddere kunne paa samme Maade drive Handel med Klæde. Og alt dette sker, uden at det er nødvendigt at løse noget som helst Borgerskab eller Næringsbevis. Jeg synes derfor, at det er rimeligt, at de paagældende under saadanne Forhold skulle løse Næringsadkomst. Det vil imidlertid være en Sag, som kan komme frem under Sagens nærmere Behandling i Udvalg; jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden derpaa.

Endelig skal jeg gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til § 36. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet om Fagprøver; jeg er overbevist om, at der derom vil fremkomme Udtalelser fra Industriens og Haandværkets Side. Jeg skal kun gøre en ganske kort Tilføjelse til de Udtalelser, som fremkom fra det ærede Medlem for 6te Kreds med Hensyn til Handelsstanden. Det, man har ønsket, er jo kun, at der stilles den rimelige og billige Fordring, at den, der vil have Adkomst paa at drive Handel, maa være i Stand til at føre Bøger og kunne gøre sig sin Stilling klar og kunne gøre den klar lige over for sine Kreditorer. Han er jo efter andre Lovbestemmelser forpligtet dertil; men det er jo en bekendt Sag, efter hvad der stadig fremkommer

baade ved Behandlingen af Dødsboer og Konkursboer, at der i mange Tilfælde hersker en fuldstændig Forvirring i den Henseende. Og det er heller ikke saa forunderligt efter den Maade, hvorpaa Handelsstanden rekruteres, idet mange Folk, naar de ikke kunne komme igennem paa anden Maade, kaste sig over Handelen uden at have nogen Fordannelse. Jeg mener, at det i dette Tilfælde ikke er nødvendigt, at Indenrigsministeren faar Dispensationsret til at fritage for Prøven. Dispensation kan kun gives under den Forudsætning, at den vedkommende har den fornødne Dygtighed, og har han den, hvorfor skal han saa ikke kunne aflægge den offentlige Prøve, der er bestemt. Der er efter min Mening ingen Grund til at gaa for vidt med denne Dispensationsret.

Alt det væsentlige i Forslaget er for øvrigt berørt af det ærede Medlem for 6te Kreds, og jeg skal derfor ikke opholde det høje Tings Tid ved at komme nærmere ind paa Forslaget. Jeg vil blot udtale Haabet om, at der maa komme noget ud af det Arbejde, der allerede er gjort i denne Sag. Som allerede omtalt har Forslaget foreligget i Folketinget 5 Gange, og det er kun i 1894—95 lykkedes at faa en foreløbig Betænkning med 90 Ændringsforslag, der ganske vist ikke gave Haab om at skabe nogen Forbedring af Forslaget i det væsentlige. Det ser underligt ud, at man efter Folketingsvalget i 1895, hvorfors Resultatet egentlig skulde være Reformarbejde, dog ikke er naaet til at røre ved denne Sag, der dog berører Købstæderne saa overordentlig stærkt, nede i Folketinget. Jeg føler mig overbevist om, at dette høje Ting vil nedlægge et godt og grundigt Arbejde i denne Sag og bidrage sit til, at den føres til en Afslutning og det en saadan Afslutning, som den fortjener.

Hansen-Marsvinslund: Uden i mindste Maade at komme ind paa de berørte Spørgsmaal vedrørende Haandværk og Industri vil jeg tillade mig at gøre nogle Bemærkninger om det foreliggende Forslag i den Retning, hvor det vedrører Landbruget. Jeg skal særlig tillade mig at henpege paa, at i § 2,2, hvor der omtales de Næringsvirksomheder, der kunne udøves